

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
معاونت ترویج

گل جالیز

(بیه‌لوزی و مدیریت)

نویسنده:

نوشین نظام آبادی

مهدی مین‌باشی معنی

۱۳۹۷

فهرست

۷	مقدم
۹	جایگاه گل جالیز و راه بندی گیاهی
۱۱	گیاهان میزبان
۲۱	بیولوژی
۲۳	بذر
۲۵	خواب بذر
۲۶	جوانه زنی بذر
۲۸	تماس و نفوذ انگل به میزبان
۳۱	تأثیر شرایط محیطی بر گل جالیز
۳۵	عوامل درونی مؤثر بر جوانه زنی بذر
۳۶	مدیریت گل جالیز
۶۲	منابع

مقدمه

گل جالیز که در زبان فارسی گُلک، سبزل یا کورقای نیز گفته می‌شود (ایران‌شهر، ۱۳۸۷) به دلیل نداشتن برگ و سبزینه (کلروفیل)، آب و مواد غذایی را با اتصال به ریشه گیاهان دولپه میزبان جذب می‌کند و در نتیجه سبب کاهش رشد، عملکرد، پرمردگی و در نهایت مرگ آن می‌شود (کلچ^۱، ۲۰۱۵). کاهش عملکرد بسته به حساسیت میزبان، درصد آلودگی به گل جالیز و شرایط اقلیمی متفاوت است (هرشن هورن^۲ و همکاران، ۲۰۰۰) و بین ۵ تا ۱۰۰ درصد است. در برخی موارد زارهای به دلیل شدت آلودگی زمین کشت شده را رها می‌کنند. دامنه میزبانی این انگل در بین گیاهان دولپه وسیع است. از گیاهان زراعی میزبان می‌توان به آفتابگردان، گندم، بادمجان، گوجه‌فرنگی، سیب‌زمینی، توتون، عدس، لوبیا، نخود، طالبی، خربزه، هندوانه، خیار، کدو و هویج اشاره کرد. آلودگی به گل جالیز در مزارع گوجه‌فرنگی کشور سبب ۴۰ درصد افت عملکرد این محصول می‌شود (فرزادش و همکاران، ۱۳۸۶ و موسوی و شیمی، ۱۳۷۶).

1. Kelch

2. Hershenhorn